

Miksi sika sotkee?

Sialle tyypillistä on jakaa elinalue kolmeen osaan: lepo-, ulostus- ja aktiivisuusalueeseen. Sika on hyvin siisti eläin.

Se ei sotke omia lepo- ja aktiivisuusalueitaan ilman syytä. Sika valitsee lepopaikakseen mielellään kuivan, lämpimän, vedottoman ja suojaisen paikan. Ulostusalueeksi sen sijaan valikoituu kostea, hämärä ja rauhallinen karsina-alue. Kun sika valitsee jonkin paikan lepoalueeksi, ulostusalueen on oltava jossain muualla. Karsinan puhtaana pitäminen helpottuu, kun huolehditaan siitä, että karsinan kiinteä lattia on sialle ritilää houkuttelevampi lepoalue.

LÄMPÖTILA

- ▶ Sialla ei ole hikirauhasia, joten lämmin ilma tuntuu siitä tukalalta.
- ▶ Lämpimällä ilmalla viileä ritilälattia valikoituu helposti lepopaikaksi.
- ▶ Itsensä kasteleminen ja rypeminen ovat sialle keinoja viilentyä.
- ▶ Sika voi pyrkiä tekemään itselleen rypemispaikan, esimerkiksi leikkimällä juomanipalla. Märkä kohta karsinassa houkuttelee siat ulostamaan väärään paikkaan.
- ▶ Ruokintakaukalon yhteyteen sijoitettu juomanippa antaa sioille mahdollisuuden laskea vettä kaukaloon ja kastautua siinä tai valuttaa kaukalosta vettä karsinaan.

ILMANVAIHTO

- ▶ Toimimattomuus voi aiheuttaa vetoa karsinoissa alueille, joihin sitä ei alun perin ole suunniteltu.
- ▶ Jos karsinassa vetää kiinteän lattian alueella, alkavat siat herkästi ulostaa sinne.
- ▶ Ilmanvaihtolaitteiden kautta sisätiloihin tuleva sadevesi tai pintojen hikoilu voi tuoda karsinaan kosteutta. Kostea karsinan osa puolestaan valikoituu helposti ulostusalueeksi.

VALAISTUS

- ▶ Valaistus vaikuttaa karsinan tilanjakoon.
- ▶ Valoisat alueet ovat aktiivisuusalueita ja hämärään ulostetaan. Kosteus ja veto ovat valaistusta ratkaisevampia tekijöitä ulostuspaikan valinnassa, mutta valaistusta kannattaa myös miettiä, jos muut asiat sotkemisen ratkaisemiseksi on jo tehty.

REHU JA VESI

- ▶ Sika voi myös sotkea karsinaa rehulla. Rehu voi olla pilaantunutta ja pahanmakuista esimerkiksi virheikäymisen johdosta, minkä seurauksena siat sotkevat rehua kaukalosta karsinaan.
- ▶ Väärän kokoinen kaukalo voi johtaa rehun likaantumiseen, kun porsaas joutuvat seisomaan kaukalossa yltääkseen syömään. Sopivan kokoinen kaukalon löytyminen karsinoihin, joissa porsaas ovat vieroituksesta teuraskypsiksi saakka, on aina kompromissi erikokoisten sikojen tarpeiden välillä.
- ▶ Juomanippaa ei tule sijoittaa kiinteän lattian alueelle, sillä roiskuva vesi tai vuotava nippa voivat kastella lepoalueen.

AHTAUS

- ▶ Karsina on liian ahdas, jos kaikki eläimet eivät mahdu lepoalueelle makaamaan. Tällöin karsinan tilajako voi häiriintyä ja siat ulostavat myös lepoalueelle.
- ▶ Yleinen levottomuus lisääntyy ahtauden myötä ja voi vaikuttaa sikojen käyttäytymiseen niin, että karsinan tilajako eri toiminta-alueisiin häiriintyy.
- ▶ Kerran sotkemisen aloitettuaan siat harvoin muuttavat toimintatapaansa ja karsinaan tekemäänsä tilajakoa. Voikin olla helpompaa vaihtaa siat sotkuisesta karsinasta uuteen, jolloin siat voivat tehdä tilajaon uudestaan.

VIRIKKEET

- ▶ Virikkeiden paikka vaikuttaa siihen, millaisen tilajaon siat tekevät karsinaan.
- ▶ Siat yhdistävät jotkut virikkeet kuuluvaksi lepoalueeseen. Tällaisia virikkeitä vaikuttavat olevan lattiatason lähelle sijoitetut kasviperäiset materiaalit, kuten tuore puu, juuttisäkit ja sisälköydet. Nämä virikkeet on parasta sijoittaa kiinteän lattian alueelle.
- ▶ Metalliketjut, muoviputket, jääkiekot ja muut virikkeet puolestaan on sijoitettava ritilälle, koska nämä materiaalit siat yhdistävät aktiivisuuteen.

